

Sessió a càrrec de Jordi Oliveras, Eduard Bonet i Joaquim Capellades,
de l'Institut d'Estadística de Catalunya (7-XI-90)

Els responsables de l'actual Institut d'Estadística de Catalunya (abans Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya) expliquen que, després d'una recent sentència, les operacions de caire estadístic no poden estar als padrons. Per tant, queden excloses la mobilitat obligada i el cens lingüístic.

Després d'unes negociacions amb l'Institut Nacional d'Estadística, el cens lingüístic es podrà incloure en el cens de població. A més a més, Catalunya s'ha coordinat amb el País Valencià i les Illes, i les preguntes seran les mateixes. De fet, l'Institut d'Estadística ha deixat clar a l'I.N.E. que la seva vocació és complementària i no substitutòria. En el cas del cens industrial, per exemple, l'Institut d'Estadística ha aconseguit que sigui bilingüe. El cens lingüístic es picarà a màquina a Catalunya i una vegada gravat, es lliurarà a l'I.N.E. El seu cost —marginal— és de dos-cents cinquanta milions. El cens lingüístic interessarà els estudiosos, polítics...

Com que el cens de 1986 ens donava un baix coneixement del català a la Vall d'Aran, els responsables de l'Institut d'Estadística especulen sobre la possibilitat de traduir el qüestionari a l'aranès (Xavier Lamuela en podria ser el traductor). Pensem que el cens és una enquesta exhaustiva i que a les poblacions petites (les de la Vall d'Aran ho són) els qüestionaris els omplen els secretaris. D'aquesta edició —especial— se n'hauria de parlar amb l'I.N.E.

DISCUSSIÓ

Diversos assistents pregunten per què no s'introdueixen en el cens lingüístic preguntes sobre l'ús. **Oliveras** no creu que siguin convenients perquè pensa que es podria generar un clima de pessimisme. El cens no és l'única eina disponible, sinó que per aconseguir aquest objectiu ja hi ha les enquestes. D'altra banda —segons **Reixach**— les preguntes sobre l'ús són complicades. Per tal de precisar l'ús, en fan falta moltes. **Torres** no ho veu així i pensa que no són tantes. **Reixach** pregunta si seria possible que els agents censals es dirigissin en català a l'enquestat i observessin en quina llengua contesta. Segons **Bonet** això no és possible perquè l'agent censal dona suport però no omple el qüestionari.

Després d'aclarir que el model de cens lingüístic no és un llençol sinó un quadern, s'entra en el tema dels menors de vuit anys. **Reixach** pensa que el cens no reflecteix la realitat. Potser els pares responen amb frivolitat. A la vista dels resultats, no li lliga el coneixement de català dels pares i el coneixement de català dels fills. Amb la normalització lingüística, s'ha demanat qualitat, i s'ha acomplexat a la gent. **Torres**, en canvi, observa un fenomen contrari. De l'any 75 a l'any 86 s'ha prestigiat el coneixement del català. Una opinió molt estesa és la del pare que diu que el seu fill sí que sap català i que ell no, perquè el fill va a l'escola.

Torres no veu que es pugui provocar un pessimisme. La cosa important del cens és veure l'evolució. És clar que l'ús inferior al coneixement. **Bonet** proposa que fem una enquesta d'ús i que la creuem amb els resultats del cens. Si la Generalitat encarregués una feina d'aquest tipus, l'Institut d'Estadística la podria fer. **Oliveras** proposa que aga-

fem una mostra representativa de la població de Catalunya de 5.000 persones i que fem una enquesta d'ús.

A continuació s'entra en el pla estadístic. La missió de l'Institut, segons els responsables, és aconseguir una bona gestió del sistema estadístic. **Oliveras** ens demana que, quan detectem una enquesta, advertim els enquestadors de la necessitat de comptar amb la col·laboració de l'Institut d'Estadística. **Bonet** ens ofereix la possibilitat de formar els membres del nostre grup. I també la d'anar a veure la seva nova seu (Via laietana, 58) i de celebrar-hi una sessió.